

LILLESKOLERNES
SAMMENSLUTNING

ÅRS - SKRIFT 2016

ÅRS -
SKRIFT
20
16

Udgivet af
Lilleskolernes Sammenslutning
Rigensgade 11
1316 København K

Tlf. 28743329

www.lilleskolerne.dk
post@lilleskolerne.dk

Redaktion og tilrettelæggelse
Sune Jon Hansen

Redaktionen er afsluttet den 7. marts 2016

Layout og grafik
Anne Sofie Bendtson

Tegninger
Børn fra Helsingør Lille Skole, Lilleskolen
Odense og Ryparken Lille Skole

Oplag
2.000 eksemplarer
Marts 2016
ISSN 1604-5157

Tryk
KLS Grafisk Hus A/S

INDHOLD

- 05 *Formandens velkomst*
07 *Bestyrelsens beretning*
12 *En skole er en skole er en skole af Sune Jon Hansen*
- Tre nedslag i uddannelseslandskabet anno 2016 – set ude fra*
14 *Evidensensfornuftens ufornuft af Christian S. Hansen*
17 *For lidt eller for meget af Jimmy Krab*
18 *Myten om 'Skole til fremtiden' af Eva Bertelsen*
- 20 *En skole er tegn på børn af Nicolai Lange*
22 *"Do be do be do" af Mia Hesselberg-Thomsen*
25 *Om at være i (en) bevægelse af Peter Andresen*
26 *Lilleskoler, fællesskab og vores pædagogiske projekt af Morten May*
28 *Medlemsskoler oversigt og adresseliste*
32 *Nøgletal og medlemsskoler*
34 *Program for Lilleskoletræf 2016*

Som lilleskoler skal vi vedblive med – både på den enkelte skole og sammen – at kvalificere, forbinde og udvikle markante og kritiske skolepolitiske holdninger og pædagogiske tanker i en stærk og levende praksis.

Søren Erhard Hansen
Formand

KÆRE LILLESKOLEFOLK

Velkommen til Årsskrift 2016 – vores første årsskrift efter samarbejdet med Dansk Friskoleforening sidste år blev vedtaget og gennemført. Med den politiske interessevaretagelse og rådgivningen af skolerne varetager i Dansk Friskoleforening, står Lilleskolernes Sammenslutning med nogle andre og nye muligheder for at blive en markant bidrager til den danske skoledebat.

For det at lave skole – og være lilleskole – er ikke blevet mindre betydningsfyldt. Tværtimod. Der er i dag en strid om skole, børn og undervisning – for nogle er den ideologisk, for mange er den politisk, og for lilleskolerne er den også pædagogisk.

Det vil sige, at vi sammen med jer lilleskoler og andre stemmer ude fra vil skabe rum til at diskutere, forholde sig kritisk til og reflektere over, *hvorfor og hvordan vi laver lilleskole*. For det er stadig omdrejningspunktet.

I bestyrelsen mener vi, at det aktuelle uddannelseslandskab rejser nye og alvorlige spørgsmål til os som forening. Spørgsmålet er så, hvilke udfordringer vi som lilleskolernes forening skal fokusere på – er vi på rette kurs? Det skal vi have en grundig debat om på repræsentantskabet. For Lilleskolernes Sammenslutning bliver jo til og får værdi i kraft af alt det, der betyder noget for medlemsskolerne.

Vi håber, at vi har ramt noget vigtigt og interessant i dette Årsskrift, og at I vil møde frem på repræsentantskabet og inspirere og udfordre os – og hinanden.

Vel mødt.

Venlig hilsen
Søren Erhard Hansen
Formand

BESTYRELSENS BERETNING 2016

Skole, undervisning og børn er blevet centrale temaer i danskernes diskussioner med hinanden om, hvilket samfund vi har og hvilket vi ønsker. Diskussionerne har bredt sig ud over alle mulige medier og mødesteder: På den enkelte skole mellem forældre og lærere, på læreværelserne, i lokalsamfundet over hækken, i medierne - ikke mindst på de sociale - i regeringspolitikken, hos erhvervslivet og hos meningsdannerne.

Som lilleskoler kan vi kun hilse det velkomment. At drive lilleskole er - og har altid været - udtryk for at have stærke skolepolitiske holdninger bag vores praksis. Ofte kritiske holdninger til pædagogik, skolekultur, ledelse og samfund.

Men denne omfattende skolepolitiske diskussion er også en udfordring på lilleskolerne, og ikke mindst for lederne og bestyrelserne. For hvordan svarer vi på alle disse meninger, krav og spørgsmål fra skolens legitime interessenter, altså fra lærere, forældre, lokalsamfund, erhvervsliv, politikere og uddannelsesinstitutioner? Hvem kan vi reflektere og handle sammen med? Hvordan kan vi i koret af de mange modsatrettede stemmer give vores egne holdninger og meninger om vores egen, enkelte lilleskoles klarhed, form og retning?

For det er mange år siden, at fronterne i skolepolitikken er trukket så hårdt op som i kølvandet på folkeskolereformen, der tydeligere og tydeligere synes begrundet i en snæver erhvervsrettet kompetencelogik. En logik, der risikerer at reducere børn til blot og bart bærere af kompetencer i forhold til fremtidens krav fra arbejdsmarkedet. Et undervisnings-, skole- og børnesyn, der negligerer værdien af børnenes liv og kritiske dannelse undervejs, men også en pædagogisk tænkning, der blindt fremhæver og prioriterer de målbare og målstyrede aspekter i undervisningen. Alt sammen en stærk tendens i den politiske og økono-

miske styring af folkeskolen, som også rammer os, og som vi som lilleskoler ikke bare kan ignorere, men må forholde os stærkt kritisk til.

Om ikke andet fordi denne tænkning breder sig og hurtigt kan smitte os selv.

Som lilleskoler skal vi vedblive med - både på den enkelte skole og sammen - at kvalificere, forbinde og udvikle markante og kritiske skolepolitiske holdninger og pædagogiske tanker i en stærk og levende praksis. Vi er om nogen et udtryk for, at et kritisk, pædagogisk alternativ kan være levedygtigt og meningsfuldt i praksis. Det skal vi sammen som lilleskoler gøre endnu tydeligere - både på skolerne og overfor omverden

Det er grundlæggende denne opgave, som - den på samme tid nye og gamle forening - Lilleskolernes Sammenslutning, skal arbejde med fremover.

ÅR 1 - ET OVERGANGSÅR

Arbejdet i bestyrelsen i det forløbne år siden sidste repræsentantskabsmøde har i høj grad været præget af implementeringen af de vedtægtsændringer, der blev besluttet vedrørende lilleskolernes dobbeltmedlemskab af henholdsvis Lilleskolernes Sammenslutning og af Dansk Friskoleforening. Til bestyrelsens store glæde tiltrådte samtlige lilleskoler efterfølgende dobbeltmedlemskabet.

Herefter var der et stort arbejde med at udrede og afklare økonomien mellem de to foreninger i overgangsfasen, hvad der også fremgår af det medsendte regnskab. Dette arbejde skulle vi gerne nu være på den anden side af.

Allerede d. 1. juni 2015 overgik de daværende fuldtidsansatte i Lilleskolerne, Peter Højgaard Pedersen og Jeanette Veggerby, samt Peter Mondrup, der var i en delt ansættelse mellem Lilleskolerne og Dansk

Friskoleforening i det daværende fælles sekretariat, til sekretariatet i Dansk Friskoleforening. I praksis har de siden hjulpet og betjent Lilleskolernes Sammenslutning frem til og efter ansættelsen af den nye sekretariatsleder d. 1. november.

En hjælp og et engagement som vi igen vil benytte lejligheden til at takke for. At de ansatte samtidig har måtte finde sig i en midlertidig flytning til nye lokaler, fordi foreningen er blevet opsagt i de gamle lokaler i Ny Kongensgade, gør ikke takken mindre.

Bestyrelsen begyndte umiddelbart efter repræsentantskabet at arbejde med profil og stillingsopslag for den nye sekretariatsleder. En ikke helt nem, men meget intens og engageret proces, netop fordi meget i foreningen er nyt. Der kom glædeligt mange kvalificerede ansøgere, og det endte med at bestyrelsen ansatte Sune Jon Hansen i stillingen til tiltrædelse d. 1. november 2015. En beslutning bestyrelsen er meget glad for.

For at kunne imødekomme ønsket om en fuldtidsstilling, er stillingen delt med Dansk Friskoleforening, således at Sune er primært og 80% ansat hos Lilleskolernes Sammenslutning. Sune og hans baggrund er blevet introduceret for skolerne via nyhedsbreve m.m., og i praksis har Sune indtil nu mødt en del lilleskolefolk i forskellige sammenhænge, bl.a. i festivalgruppen, på lederinternatet og på flere skolebesøg m.m.

Det er bestyrelsens opfattelse, at foreningen på mange måder stadig er i en opstarts- eller overgangsperiode. Der er jo naturligt forsvundet en del opgaver fra bestyrelsen, herunder selvfølgelig den politiske repræsentation af lilleskolerne ift. bl.a. ministerier og skoleforeninger, der nu ligger hos Dansk Friskoleforening. Men samtidig er vi blevet en forening uden rådgivning af lilleskolerne. En opgave der også fremover varetages af Dansk Friskoleforening. Det skal både bestyrelse, sekretariat og medlemsskolerne vænne sig til. I praksis betyder det, at foreningen, primært Sune, nu i højere grad skal opsøge lilleskolerne og lære dem at kende, både som enkeltskoler, men også i netværk og andre grupperinger. Det er essentielt, at Sune med tiden skal være den, der ved hvad der rører sig ude på skolerne, og det vil selvfølgelig tage tid.

Derfor er det vigtigt for kontakten mellem foreningen og medlemsskolerne, at lilleskolerne selv byder sig til i forhold til sekretariatet og inviterer til besøg, fremvisninger, møder, events, diskussion m.m.

LS' ARBEJDSPROGRAM

Bestyrelsen har udarbejdet et arbejdsprogram for foreningens arbejde de kommende år. Det har været sendt rundt til skolerne, og vi har bl.a. været i dialog med skolelederne om det på ledertræffet 2015.

I korte træk er indholdet at bevare de vigtigste mødesteder med lilleskolerne og udvikle nogle nye former.

Vi har lovet medlemsskolerne at bevare foreningens ryggrad: ledertræffet, bestyrelsestræffet i forbindelse

med repræsentantskabet, samt lederinternater og leder- og bestyrelsesmøder.

Fyraftensmøder og intrømøder for bestyrelser vil vi udvikle på – noget af indholdet omkring bestyrelsernes opgaver vil det være naturligt at kigge på i samarbejde med Dansk Friskoleforening, mens andet kan vi løfte selv. I overgangsperioden – helt konkret foråret 2016 – vil vi fastholde de hidtidige introkurser for nye bestyrelsesmedlemmer. Vi mener i LS' bestyrelse, at det er vitalt, at vi fremover ikke kun bliver en "pædagogisk klub for skoleledere" men også kan fastholde et tilbud til skolerne bestyrelser om skolekultur, ledelse og skolepolitik.

Centralt i drøftelserne om arbejdsprogrammet har stået at afdække en række foreløbige arbejdstemaer. Temaer som vi i bestyrelsen mener, dels er tæt på lilleskolernes "DNA", dels er centrale at belyse og udfordrer kritisk i lyset af den skolepolitiske tænkning, der råder i øjeblikket.

Temaerne er tænkt som en foreløbig og fleksibel ramme for, hvad vi vil sætte fokus på i vores aktiviteter:

1. Lilleskolen som forpligtende fællesskab og skolekultur
2. Den kropslige, musiske og praktiske pædagogik
3. Den sociale opgave - Lilleskolen for forskellige børn
4. Deltagerbaseret pædagogik kontra målstyret
5. Barndom og leg
6. Kritisk dannelse
7. Den internationale og globale dimension
8. Uddannelse til bæredygtighed
9. Demokrati og medleven
10. Den innovative og kreative undervisning

Som noget nyt i foreningen, vil vi undersøge muligheden for at indgå løse partnerskaber med henblik på at kvalificere lilleskolernes kritiske pædagogik og praksis. Det kan være sammen med forskere, andre interesseorganisationer, kulturinstitutioner eller medier, der finder lilleskolerne interessante og betydningsfulde. Dette vil kunne give muligheder for medfinansiering og dermed flere ressourcer til projekterne.

Vi har pt. et muligt udgivelsesprojekt i støbeskeen i samarbejde med DPU under arbejdsoverskriften "Lille skole hvad nu? version 2.0", som vi snart forventer at kunne sige noget mere om og forhåbentlig realisere.

Men der er også ambitioner om noget mere: at ledernetværkene bliver mere aktive i foreningen, at vi med tiden kan etablere et højskoleophold for lilleskolelærere, at vi kan oprette små væksthuse eller tænketanke med lilleskolefolk, og at vi kan genoplive vores charter-projekt med nye indhold som kvalificerende indspark i den pædagogiske og skolepolitiske debat. Vi kan ikke det hele på en gang, men må sammen med skolerne udvikle og prioritere vores ideer.

Udover LS' aktiviteter skulle lilleskolerne allerede nu

kunne opleve en af fordelene ved at være medlem af to foreninger. Flere og flere af lilleskolerne har fået øjnene op for og er begyndt at deltage i det store og alsidige kursustilbud, der findes her. I LS bestyrelse arbejder vi på, at kurser, møder og træf i de to foreninger skal supplere – og ikke konkurrere med – hinanden, og vi har netop lavet en aftale med Dansk Friskoleforening om at koordinere dette arbejde for de kommende år.

LS – STADIG EN SKOLEPOLITISK FORENING

Dansk Friskoleforening er blevet styrket af, at lilleskolerne er blevet en del af den. De mange og forskellige

nye medlemsskoler har givet foreningen flere muskler og større politisk legitimitet. Det hidtidige fælles arbejde mellem de to foreninger om et "supersekretariat", der kan klæde politikerne i Dansk Friskoleforening og det tætte samarbejde omkring den politiske strategi har vist rigtig gode resultater. Det og et stort og dygtigt arbejde i Dansk Friskoleforenings bestyrelse har resulteret i et par markante sejre i forløbet omkring finanslovsforhandlingerne. Først og fremmest et glædeligt løft af koblingsprocenten til 73%, men også væsentlige afsnøringer til specialundervisning og fordelingssekretariatet. Alt til glæde for lilleskolerne.

Vi håber at lilleskolerne allerede nu kan se den politiske fordel i det dobbelte medlemskab, hvor lilleskolerne via medlemskabet i Dansk Friskoleforening endelig har fået en reel, stærk og indflydelsesrig repræsentation i de politiske forhandlinger til umiddelbar gavn for skolerne.

Som i de foregående år har samarbejdet mellem Lilleskolernes Sammenslutning og Dansk Friskoleforening været forbilledligt, båret af åbenhed, fleksibilitet og fælles løsninger. Hele tiden med øje for, hvad der er bedst for vores fælles medlemsskoler, men også i et fælles ønske om, at det nye LS kommer godt fra start.

For at lette processen, har der - udover den allerede nedsatte styregruppe ift. det fælles sekretariat - været udpeget to observatører fra LS' bestyrelse, der har deltaget i styrelsesmøderne i Dansk Friskoleforening. LS' bestyrelse og styrelsen i Dansk Friskoleforening har i en fælles drøftelse aftalt, at der også i det kommende år skal sidde 2 observatører fra LS med til styrelsesmøderne. Samtidig håber og tror vi, at der fremover vil stille lilleskolefolk op til valg til styrelsen i Dansk Friskoleforening, således at både de formelle og uformelle repræsentanter for lilleskolerne i Dansk Friskoleforening kan sikre skoleformen en markant stemme fremover.

I samarbejdet med dansk Friskoleforening skal vi være opmærksomme på, hvilke skolepolitiske områder, der kræver koordinering mellem de to foreninger. Det er klart at interessevaretagelsen af de økonomiske, overenskomst- og lovgivningsmæssige forhold, fremover varetages udelukkende af Dansk Friskoleforening.

Men hvad med de andre skolepolitiske forhold, der også kan være i spil ift. lovgivning?

Det kan være indenfor inklusion, specialundervisning, flygtningebørn, krav om målstyret undervisning, nye afgangsprøver, 10. klasse, SFO og mange andre områder, der hidtil har haft lilleskolernes bevågenhed. Her må vi insistere på, at have vores egen debat og kritiske stemme i LS. Det kræver koordinering med Dansk Friskoleforening, således at vores fælles medlemsskoler ikke bliver forvirrede, over hvem der repræsenterer hvad.

OG SÅ ALLIGEVEL – SPECIAL- UNDERVISNING, INKLUSION OG DET SOCIALE ANSVAR

Der har altid været respekt om lilleskolernes evne og vilje til at løfte skolens sociale op-

gave, også udover den egentlige specialundervisning. Og det er blevet politisk bemærket, at Lilleskolerne sammen med Dansk Friskoleforening fik sat et væsentlig aftryk på dels den nye specialundervisningslov, og dels på afsnøringen af midler til specialundervisningen.

Men selvom LS ikke længere har direkte indflydelse på vilkårene på området – dvs. økonomi og lovgivning - er det vigtigt at vi som lilleskoler stadig vil og kan løfte det sociale ansvar og stadig vil være med til at finde nye veje, så der vedbliver at være børn med forskellige baggrunde, forudsætninger og tilgange på skolerne.

Sidste år skrev vi:

”Diskussionen om det sociale ansvar er kompleks - for skolerne, men også for politikerne - og den flytter sig hele tiden: Taler vi om forskellen på rige og fattige, om specialundervisning, om særligt udsatte og skrøbelige børn, om unge indvandrerdrøge eller særlige problemer i storbyerne? Danmark er på en række områder ved at blive et mere ulige samfund – det viser undersøgelser – og det er vigtigt, at vi som skoleforening og lilleskoler har en holdning til dette.”

Den diskussion er vi langt fra færdige med, og vi er sikre på, at der i lilleskolernes praksis findes uvurderlige erfaringer for inklusion i bredeste forstand – erfaringer som omverdenen kunne lære af.

LS – ET MØDESTED FOR LEDELSER OG BESTYRELSER

At være ledelse eller bestyrelse i en skoleform, der dybest set er et kritisk, skolepolitisk og pædagogisk alternativ er mere og måske vanskeligere end bare at lede og bestyre skolens drift og budgetter. Det sidste kan være svært nok, men det første kræver en stor lyst og vilje til at debattere og engagere sig i de pædagogiske tanker, i lilleskolens værdier og lokale skolepolitiske diskussioner – igen med både ansatte, forældre og omverden.

Vi tror på at netop denne udfordring kræver gode netværk og muligheder for at mødes. Vi håber at endnu flere lilleskoler vil finde sammen på kryds og tværs i netværk, partnerskaber, omkring kort- og langvarige projekter, omkring events, festivaler, artikler, debatoplæg og meget mere. Vi vil i LS fortsat tilrettelægge træf og møder m.m. i tæt og nødvendigt samarbejde med engagerede lilleskolefolk for at sikre, at der er det grundskelet af møde- og træfmuligheder, der blev omtalt i arbejds-

Det er vigtigt at vi som lilleskoler stadig vil og kan løfte det sociale ansvar og stadig vil være med til at finde nye veje, så der vedbliver at være børn med forskellige baggrunde, forudsætninger og tilgange på skolerne.

At drive lilleskole er - og har altid været - udtryk for at have stærke skolepolitiske holdninger bag vores praksis.

programmet, men resten må lilleskolerne selv tage initiativ til og bidrage med.

LS OG LÆRERNE

Det er på tide, at LS sammen med lilleskolerne er med til at skabe nye muligheder for lilleskolelærere at mødes på. Udveksling af pædagogiske erfaringer, inspirationer, holdninger og ideer mellem skolerne er vitalt, hvis skolernes praksis skal udvikles, men også for læreridentiteten på den enkelte skole. De sidste år har foreningens tilbud været koncentreret omkring inklusionstræffet, men erfaringerne herfra og fra det frivillige netværk omkring Lilleskolernes Musik- og teaterfestival inspirerer til flere måder at bringe lilleskolelærere sammen på. I sidste ende afhænger det af de enkelte lilleskolers ledere og bestyrelser, om man kan finde tid og ressourcer til at prøve det af. Vi håber det som en af de sidste skoleformer, der værdsætter lærernes dedikerede medskaben af undervisning, pædagogik og skolekultur.

FORENINGERNE

LS er ikke længere en almindelig skoleforening i samarbejdet med de andre skoleforeninger.

I det skolepolitiske landskab repræsenterer vi ikke længere lilleskolerne – det gør Dansk Friskoleforening, og bestyrelsen vil næppe blive inviteret til det samme antal møder og arrangementer med de andre foreninger. Det har vi heller ikke længere ressourcer og tid til. Alligevel vil vi bestræbe os på, at vi via Sunes arbejde er i stadig kontakt med de andre skoleforeninger, der hvor det handler om pædagogik, skolekultur og børn.

Vi kommer til at savne det konstruktive og engagerede samarbejde med de andre foreninger, men den nye position giver os nogle nye muligheder for at markere os skarpt og mere kritisk.

På samme måde ser vi nogle muligheder i et fornyet samarbejde med fagforeningerne om bl.a. kurser for lærere og pædagoger, nu vi ikke længere skal varetage skolernes arbejds giverinteresser.

TAK FOR SAMARBEJDET

Der har været meget, der skulle afvikles i årets løb, og derfor har vi måske ikke fået sagt tak de steder, vi har ment det.

Derfor igen i år en særlig tak for mange års samarbejde til kollegerne i de andre foreninger om kampen for skole- og undervisningsfriheden og for at sikre gode og rimelige vilkår for skolerne.

Tak til grundskoleforeningerne: Danmarks Privatskoleforening, Dansk Friskoleforening, Deutscher Schul- und Sprachverein, Foreningen af Katolske Skoler, Foreningen af Kristne Friskoler samt Private Gymnasier og Studenterkurser – og tak til Efterskoleforeningen og Frie Fagskoler.

Tak for godt samarbejde i årenes løb til Frie Skolers Lærerforening, Frie Skolers Ledere, BUPL, 3F og HK.

Tak til medarbejderne i Fordelingssekretariatet og ikke mindst en tak til medarbejderne i ministeriet og styrelser. De sidste har vi ikke helt opgivet at forstyrre.

Tak for samarbejdet med den Frie Lærerskole og i Det internationale Råd

En særlig tak til de politikere, der engagerer sig i lilleskoleverden og lytter til vore synspunkter. Jer vil vi bestemt forstyrre.

Også en varm tak til Jeanette og medarbejderne på sekretariatet i de Frie Skolers Hus i Båring, der hver dag yder højprofessionel service til både medlemsskoler og bestyrelsen

Og sidst men ikke mindst en særlig stor tak til Peter Højgaard Pedersen for et langt livs professionelt og dedikeret arbejde for lilleskolerne og for LS. Uden ham ville der ikke være lilleskoler.

En skoleforeningsbestyrelse som Lilleskolernes Sammenslutnings skal repræsentere medlemsskolerne, men skal også varetage foreningens drift og udvikling. Det kræver selvfølgelig de rette kompetencer, men også indsigt, holdninger, passion, diskussioner og beslutningskraft. Arbejdet i LS bestyrelse i år har været fordelt og har trukket på alle medlemmernes frivillige ressourcer og engagement – det er dette engagement, der driver foreningen, men det bygger på alle I dedikerede lilleskolefolk. Uden jer ville det ikke give mening.

BESTYRELSEN

Søren Erhard Hansen
Formand

EN SKOLE ER EN SKOLE ER EN SKOLE

Og så alligevel ikke. Bestemt ikke. Skole er netop ikke én ting – og slet ikke den samme ting. Zoomer vi ind på den enkelte skole, så er den et sted, hvor et virvar af praktikker og logikker støder ind i, sammen med og på hinanden. Hver dag, i det store og i det små. Som sådan er skolen ikke noget der er, men noget der bliver til, når børn, forældre, lærere, pædagoger, pedeller, sekretærer, ledere, m.fl., befolker og bruger de rum og materialer, der er til stede på skolens matrikel.

Det er måske banalt, men for mig er det et vigtigt udgangspunkt, fordi det siger noget om, at skolen er levet liv og liv der mødes – med al den uforudsigelighed der er, når mennesker har med hinanden at gøre. På indre Nørrebro, i Hørsholm, Hammer eller Sindal. I et uddannelseslandskab der i dag er præget af mål, målstyring, fremdrift og en gennemgribende læringsdiskurs med vækst og marked som omdrejningspunkt, kræver det mod og vilje, at holde fast i, at skolen er et sted, hvor der går ting for sig, det ikke sådan er til at forudsige.

Når det kræver mod og vilje skyldes det ikke mindst, at vores skoler ikke bliver til isoleret fra resten af omverdenen. Vi er skoler i samfundet, men samfundet er også, på den ene eller anden måde, i vores skoler. Så når samfundet *siger* at fremtiden kræver vækst, konkurrence, synlig læring gennem hele livet, klare mål for undervisningen og evidens for at den virker og børnene kommer videre i uddannelsessystemet og i arbejde, har det ikke kun at gøre med verden

uden for os. Det har og får også indflydelse på, hvad det er for forventninger til og forestillinger om skolen og det pædagogiske arbejde, vores skoler bliver mødt med – og målt op imod. Har vi evidens for at det vi gør virker? Og hvorfor har vi (ikke) det?

Når vi i årsskriftet på de næste sider har givet plads til tre pædagogikforskeres nedslag i uddannelseslandskabet anno 2016 er det netop for at få nogle markeringer af, hvad det er for et samfund vi og I laver skole i. Og forhåbentlig kan det også fungere som et afsæt for at få diskuteret og reflekteret over, hvad der er vigtigt for jer – og jeres skole.

MEN indspark udefra gør det selvfølgelig ikke alene, så i årsskriftet er også indspark indefra. Fra nogle af de lilleskolefolk, der hver dag arbejder med at lave skole. Med afsæt i deres daglige praksis zoomer de ind på nogle af de pædagogiske ideer og tiltag, problematikker og spørgsmål, som de er optagede af.

Jeg vil i mit arbejde for Lilleskolernes Sammenslutning have øje for og være opmærksom på både de ydre og indre forhold, på de uddannelsespolitiske strømninger og ledelsesmæssige og pædagogiske tendenser såvel som den konkrete praksis på skolerne. Ikke for at definere hvad den gode lilleskole er, men som afsæt for og indgang til at diskutere, udfordre, understøtte og reflektere over hvad den gode lilleskole er for jer. For vi skal fortsætte med at lave skoler for børn og vise at der er andre måder at lave skole på, forstå børn på, diskutere og praktisere pædagogik på, være lærer på, leder på, forældre på, barn på og meget mere.

EVIDENS- FORNUFTENS UFORNUFT

Overalt i den pædagogiske verden tales der om evidens; ”man skal gøre det, der virker” og man skal benytte ”metoder med dokumenteret effekt”. Det er en tale som knytter an til en generel problematisering af velfærdssamfundets og de sociale og pædagogiske institutioners arbejdsmåder: er der råd til velfærd, er de ansatte dygtige nok, får ”vi” nok for pengene?

Evidensfornuften er et paradigmeskifte, som siden starten af 2000erne i stadig stigende grad installerer sig som ikke bare en fornuft, men som fornuften. Og det kan da også være svært at være uenig i sådanne udsagn for hvorfor skulle man gøre det, der ikke virker? Men går man tættere på er denne fornuft ikke så selvindlysende og som paradigme har den også en række diskuterbare konsekvenser.

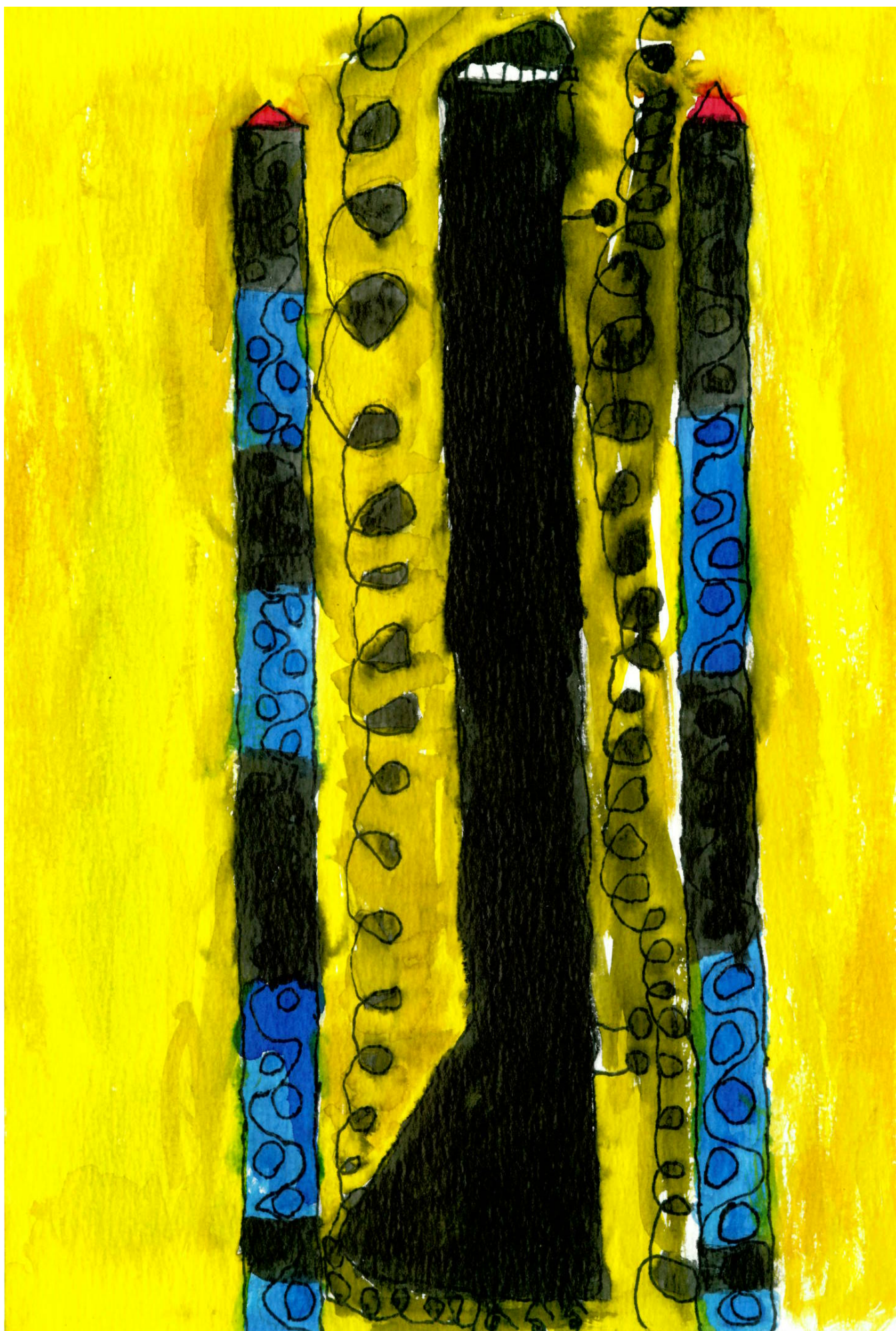
For det første kan det diskuteres om ikke evidensfornuftens instrumentalitet ikke bare hierarkiserer men også udelukker andre vidensformer, herunder også forståelser, hvor videnskab ikke bare forstås som ”opsamlet viden” men som brud med den primære erfaring og hvor praksis forstås som andet og mere end bare det, der virker. Der er sådan set ganske god viden om, at praksis har sin egen logik og at teori ikke kan oversættes direkte til og anvendes i praksis.

For det andet er antagelserne om forskning som spejl af verden, om akkumulering af viden og om muligheden for at isolere enkelte variable som årsager i så dynamiske kontekster som pædagogiske ganske problematiske, for ikke at sige godt og grundigt modbeviste: erfaringer er ganske svært overførbare fra én pædagogisk kontekst til en anden.

For det tredje så synes det massive fokus på evidens at skubbe de faglige diskussioner fra kollektive etiske diskussioner og retningslinjer i retning af resultatmålinger, effektdokumentation og metodiske standarder. Lidt polemisk kan man sige, at det virker ganske fint at slå børn, hvis man vil have mere ro i klassen, men det er ikke sikkert, at det er det rigtige at gøre. Virker/virker ikke er med andre ord en ekstrem snæver kode, at forstå praksis igennem.

Evidensfortalerne har hævdet at skolen er for vigtig til blot at overlades til lærerne. Mon ikke den også er for vigtig til at blive overladt til evidensfornuften?

FOR LIDT ELLER FOR MEGET

*– nogle refleksioner over betydninger af et intensiveret og
involveret forældreskab?*

Iuddannelseslandskabet udspiller der sig aktuelt debatter om forældres involvering i skolen. Der udvikles rækker af materialer, som fx læsekontrakter og målstyringsværktøjer, der kan bringes i anvendelse af skoler for at hjælpe forældres involvering på vej. Opfordringer til forældreinvolvering tager form af en tsunami af råd til forældre om alt fra at etablere gode læsevaner, at arbejde med principper for 'synlig læring' og til at tage del i skolens trivselsarbejde. Logikken er at forældre skal bakke op om den agenda som skolen sætter og være aktive i børns læring. Det kan forekomme selvfølgelig, at forældre skal bakke op og involvere sig (mere) i skolen, men det risikerer at producere krav om en hyper-ansvarlighed, som forældre skal leve op til. Skaber det flere problemer end det løser?

Forældre beskrives som nogle der gør for meget, nogle, der gør for lidt og som nogle som burde gøre noget mere. I stedet for at have holdninger til om forældre involverer sig for lidt eller for meget kunne blikket rettes mod, hvad skolepolitiske ideologier får af betydning for samarbejdet. Det er skolen som har magten til, at facilitere og sanktionere, hvad der er passende samarbejde – og det er ikke alle former for involvering der valouriseres. Fx er det ikke om morgenen i klasseværelset involveringen skal foregå (jf. en debat i efteråret 2015). Ligesom nogle forældre får af vide, at de bør tjekke Forældreintra noget mere. At leve op til krav om og forventninger til involvering i børns læring kræver at forældre kan afkode og præstere de former for involvering, som skolen anser for passende – og dette er ikke altid, langtfra, italesat af skolen. For forældre bliver det derfor til et balanceringsarbejde, mellem at involvere sig mere, uden samtidig at involvere sig for meget. Interessante spørgsmål for skolernes praksis kunne i den forbindelse være:

Hvilke involveringsformer lægger skolen op til og hvor meget involvering forventes?

Hvordan påvirker skolens involveringsopfordringer den enkelte families (– og barns) hverdagsliv?

Som enkelte tiltag, set for sig, kan opfordringer til involvering forekomme simple, men som pakke kan de påvirke familiers liv på mange ikke intenderende måder. Samtidig kan det være værd at overveje, om krav til forældres engagement i børns skole(læring) i hjemmet overser, at hjemmet er et rum for andre læringsprocesser for børn, som der dermed bliver mindre tid til?

MYTEN OM 'SKOLE TIL FREMTIDEN'

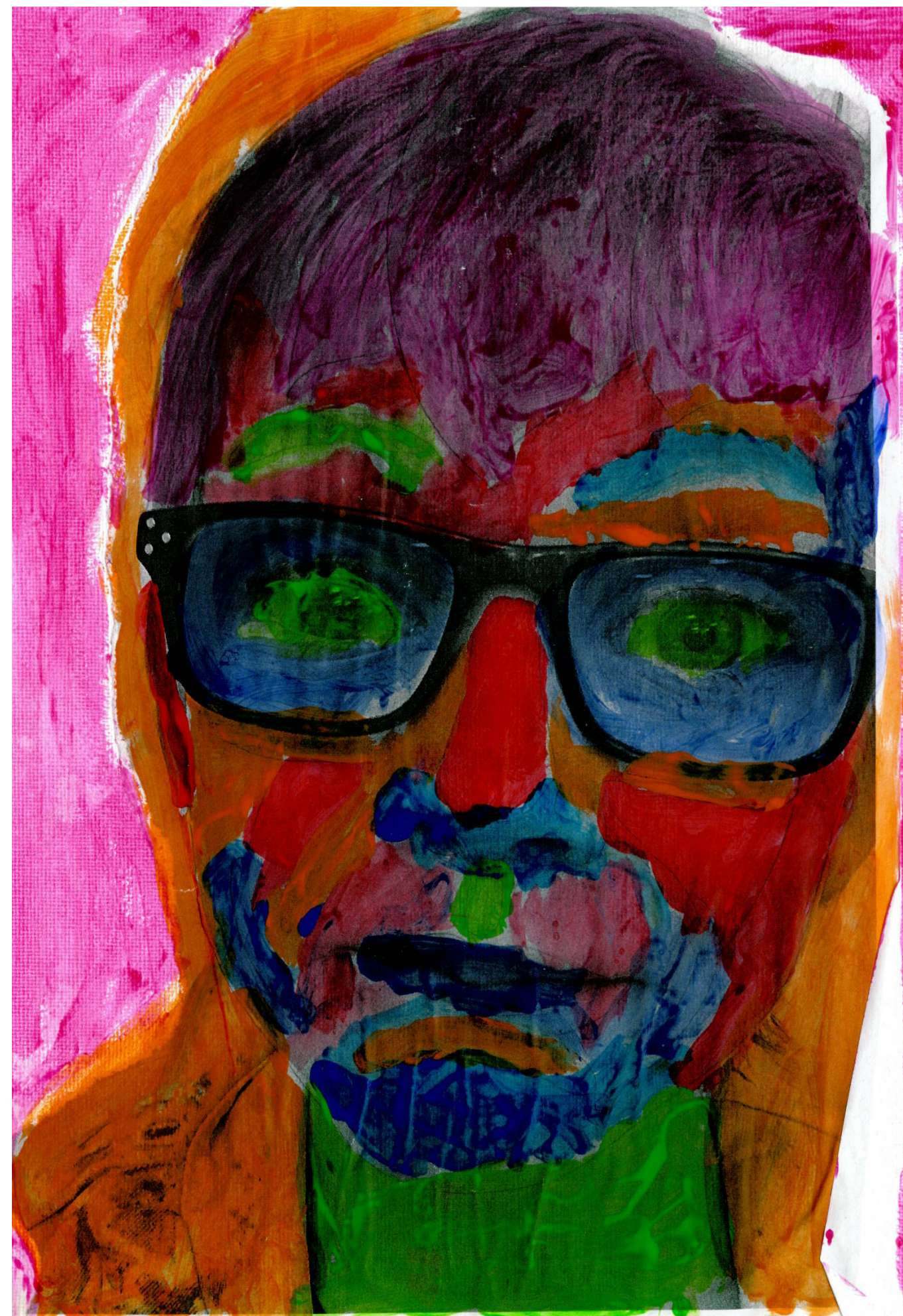
Forestillinger om fremtiden har til alle tider været tæt forbundet med skoleudvikling. Fremtidsforestillingernes funktion har været at få skoler til at være på omdrejningshøjde med udviklingen; at sikre skolen til fremtiden. Ofte gennem henvisninger til ydre trusler, så som multikultur, globalisering eller kinesere med et deraf følgende 'nødvendigt' opgør med 'den traditionelle skole'. Forestillinger om fremtid har betydning for, hvordan nutiden – og fortiden – bliver forstået og tænkes udviklet. Både i forhold til hvilken udvikling, der opfattes som ønskværdig og hvordan denne tænkes foranstaltet og praktiseret. På denne måde etablerer forestillingerne ikke bare (foranderlige) relationer mellem fortid, nutid og fremtid. De involverer også bestemte forståelser af hvordan man (pædagogisk) kan arbejde med mennesket, dets potentiale og relation til det kollektive.

Kendetegnende ved den aktuelle diskurs om fremtiden er at relationen mellem fortid, nutid og fremtid er præget af afstand og opbrud: For at kunne begå sig i fremtiden, er det nødvendigt at gøre op med de fortidige – og til dels nutidige – måder at gøre skole på. Mennesket er i centrum som udtømmelig ressource, der livslangt skal lære, individualiseres og realiseres – og den samfundsmæssige udvikling skal sikres gennem dette menneskes udvikling. Fremtidens skole må derfor indrettes i henhold til de krav fremtiden, forstået som globaliserings indtog, stiller til skolen. Men da

disse krav er diffuse er fleksibilitet, variation og adgang til uddannelse nøgleordene. På den vis peger det 'nye' mod fremtiden. Fremtidens fleksible og åbne skole bryder med andre ord med fortidens faste og lukkede skole, ikke ved at udvikle, men ved at ændre. Ikke bare det fysiske udgangspunkt, men hele organiseringen af skole(n). Fremtiden er i dette lys en forekomst, som vi kan forberede os på. Ikke ved at være bedst, men ved at være nyest.

Når vi taler om fremtiden er det imidlertid vigtigt at holde sig for øje, at 'fremtiden' som vi kender den aktuelt, ikke er en reel tidsangivelse. 'Fremtiden' har snarere karakter af mytisk tale, der i nutiden etablerer rum for en specifik og sporbar ideologisk uddannelsesstænkning, der via særlige retoriske former som konstateringer, naturaliseringer og kvantificeringer af kvalitet indfanger substans og derved skaber myten om 'Skolen til fremtiden': en skole hvor man ikke længere taler om undervisning, men om læring, hvor barnet er blevet til en elev – en ressource der skal udnyttes og skal kompetenceudvikles, livslangt gennem læring. Pointen med myten om 'Skolen til fremtiden' er, at ved at naturalisere denne tale kommer denne udvikling til at fremstå som nødvendig.

Hvad er det så denne myte om skole til fremtiden skjuler? At Fremtiden ikke er. Den produceres, prioriteres og praktiseres. Og det i stigende grad med 'optimal' anvendelse af menneskelige ressourcer for øje.

EN SKOLE ER TEGN PÅ BØRN

Ovenpå lærerlockout og reformdebat, har de oprørte vande lagt sig lidt, men frem af disen er dukket et nyt skolelandskab. Vi kan ikke helt se hvad det skal forestille, men vi ved at vi skal stå mål med det. Forventningen er, at børnene bliver dygtigere - faktisk så dygtige som de kan.

LÆRING er det nye mantra i det nye skolelandskabs diskurs. Ud gik formålsparagraf og dannelsesmål, ind kom læringskonsulenter, tegn på læring, læringsmål og en enorm vækst i diverse læringsportaler. Barnet er forsvundet og eleven står tilbage. En foreløbig konstant er, at Lilleskolen skal stå mål med hvad der almindeligvis kræves af folkeskolen. Og det er dog ikke så lidt, al den stund, at der kræves ualmindeligt meget af folkeskolen.

Mange aktører og interessenter er ilet folkeskolen til undsætning. Konkurrencesamfundets optimeringskatalysator per excellence - "konsulenten" - er bragt i spil. Skoleforvaltninger over det ganske land ansætter og uddanner dygtige skolefolk, der i stedet for børn, nu har tidligere kolleger i hænderne. Læringskonsulenterne styres af læringschefen, der er ansvarlig for den pædagogiske udvikling på folkeskolerne.

Under overskriften "fremtidens skole"

i Aalborg Kommune understreges det dog, at "Det pædagogiske personale på skolerne er helt afgørende, når visionen skal gøres til konkrete handlinger i skoledagen, der gør vores 20.000 elever endnu dygtigere."

Måske er der trods alt lærere og pædagoger i skolen endnu - phew...

Nogle der lever godt af den nye folkeskolevirkelighed, er producenter af undervisningsmateriale - særligt den digitale af slagsen. Mediegiganten Egmonts portal Alinea, anpartsselskabet Clio Online og aktieselskabet Gyldendals fagportaler har alle nydt godt af de nye krav til folkeskolen.

Man ser det for sig - forberedelsespresede lærere baserer deres undervisning på portal-læring. Alt er afstemt efter forenkede fælles mål. Inde i portalerne sidder der jo også konsulenter, der fuldtids arbejder med at ajourføre portalen med krav og indhold. Så kan lærerne bruge deres energi på at hjælpe eleverne med at forstå, hvordan portalen skal bruges, og for øvrigt fokusere lidt (mere) på at pleje det sociale fællesskab børnene imellem. Regering målsatte i 2011 en national strategi for it i folkeskolen, hvori læringsportalen indgår i et overordnet "Learning Management System" der kan

hjælpe med at distribuere skolens virke og indhold. Hvilken lærerrolle kalder det på i fremtiden? En portalbetjener?

På vores lille skole har vi også læringsportaler. Det letter lærernes forberedelse, og kan hjælpe til at synliggøre læring - vi er jo ikke en ø i samfundet. Den offentlige skoledebat om LÆRING sætter sine fodspor - også ind i lilleskolen. Det er helt naturligt.

Tiden kalder derfor på, at vi på lilleskolerne revitaliserer synsdebatte, så vi fortsat holder skole for børn, og ikke for at bidrage til portalselskabernes profitmaksimering. For selvom der sikkert er gode intentioner bag de forskellige koncerner, er de symboler på at skolen ikke blot er i markedet - markedet er også i skolen.

Livs-, lærings-, børne-, menneske- og samfundssyn - kalder på noget i en engageret lærer og pædagog, og er med til at ruste skolen til at være i dialog nu og fremover med sig selv og kommende familier. De kommer ikke af sig selv, de er lidt bøvlende, men det fede er, at man ikke behøver en konsulent for at komme i gang. Man skal bare stille tilstrækkeligt med spørgsmål og alle kan være med. Forældre, lærere, pædagoger, ledere, pedeller, sekretærer, børn - ja, endda elever.

God arbejdslyst!

"Den offentlige skoledebat om LÆRING sætter sine fodspor - også ind i lilleskolen. Det er helt naturligt." - Nicolai.

“DO BE DO BE DO....”

... er bare bedre at synge end ”at være, at gøre, at være, at gøre”. ”Do be do be do” får det ligesom til at swinge, og det er vel i bund og grund det vi skal med skolen – få det til at swinge. At ville skabe muligheder for livet, så det swinger. Nogle gange i takt, andre gange ude af takt, og i forskellige tempi. Har man lært at lytte til livet, bliver det lettere at swinge ind og ud af takterne, og at gå fra dur til mol – og tilbage igen. Hvis vi gerne vil være i swing, kan vi lytte til noget, som sætter os i den bevægelse. De kritik- og målkriterier vi lytter til, er med til at skabe bevægelse for os. Vi bevæger os i forhold til noget, så det vi lytter til, har betydning for den måde, vi driver og bevæger skole.

Forfatteren Jan Kjærstad har slået et slag for en bedre kritik, som måske er interessant at lytte til. Med inspiration fra denne, og til videre debat, fremhæver jeg her fem kriterier, som en lilleskole kunne bevæge sig efter.

Spørgkraft, som kan komme, når sindet er i bevægelse, og eleven kan undres i mødet og berøringen med faget og livet. Hvordan skabes spørgkraft i praksis? Hvordan lægger vi kimen til, at eleverne selv kan formulere og stille kritiske spørgsmål?

Besyderlighed, som kan komme ud af oplevelser og overraskelser. Hvordan kan eleverne opleve de besynderligheder på egne kroppe, som kan være med til at danne et robust fodfæste, til at begå sig i en besynderlig verden?

Originalitet, som brydes med normalitet, og danner eleven til at stå selv, som sig selv i et fællesskab. Hvis originalitet kræver tryghed til at turde og tvivle, hvordan skabes der tryghed til originalitet i praksis? Har eleverne voksne originaler at spejle sig i?

Efterglød, som er skolens smittende betydning, der rækker ud i livet efter skoleårene. Er eleverne tændt? Skaber vi forhold, som kan modnes i elevernes hukommelse?

Dømmekraft, som er at kunne mærke sin samvittighed, når der skal vurderes, vælges og menes, hvad det er, der skal gøres. Hvordan rustes mennesker, til at gøre det gode vi skal, i praksis?

Jeg ved ikke, om det netop er disse kriterier, som kan sætte skoler i bevægelse, men jeg tror på, at hvis det skal swinge, så skal det vi *gør*, hænge sammen med det vi *er*... do be do be do... swinger det?

OM AT VÆRE I (EN) BEVÆGELSE

Når man er en skole i lilleskolebevægelsen, hvad er man så egentlig? En lille skole i bevægelse, eller en del af en bevægelse?

Det er vi pt. ret optaget af, og hvem er vi så.....?

VÆRDIERNE.

For 3 år siden gjorde vi det man nogle gange gør – vi diskuterede hvilke værdier vi egentligt står på. Vi blev enige om, at vi har et trygt og udfordrende miljø, en kreativ, legende tilgang til læring, at vi viser børnene, at demokrati er at kunne lytte og argumentere, at vi viser at forpligtende fællesskaber er nødvendige for individer, og at vi giver børnene værktøjer til at angribe udfordringer både kritisk og konstruktivt.

Da Folkeskolereformen i aug. 2014 ramte de danske folkeskoler besluttede vi på Børnernes Friskole, at vi ville give vores værdier endnu mere plads. Vi udvidede med det, vi allerede gør i dagligdagen – men nu med mere samarbejde mellem lærerne. Helt konkret oprettede vi et nyt fag – projekttimer. Alle skolens børn har fået 3-4 ugentlige projekttimer. I triader arbejder klasserne sammen med 4 lærere, og der er således etableret tværfaglig, tværklasse-undervisning, hvor traditionelle fag ikke er i fokus, men hvor projektkompetencer er i fokus. At kunne samarbejde, at være nysgerrig, at kunne finde og forholde sig til viden, at kunne fordybe sig, at kunne skabe noget sammen, at kunne planlægge, og ikke

mindst at kunne formidle på mange forskellige måde – herunder via kunst- og alternative udtryksformer.

Disse projekttimer har vi nu haft i 1,5 år. Det er ikke altid lige nemt at få tid til samarbejdet – men vi kan mærke, at det gør os og børnene godt, og at vores værdier kommer bedre i spil, når det er noget, vi som undervisere gør sammen.

FÆLLESSKAB

Vi føler naturligvis fællesskab, når vi sådan har faste ugentlige timer på tværs af faggrupper og klasser, men vi har også indenfor de sidste års tid fundet på en forældre/barn – aktivitet, som vi er helt pjattede med. Hver torsdag er der fællespisning for ALLE. 3-4 forældre pr. klasse kommer og laver mad til de tilmeldte børn og voksne. Børnene hygger sig med nogle af de voksne, mens en del af de voksne nyder et foredrag eller en aktivitet, som en af de andre forældre eller en lærer står for. Klokkeren 18 er der mad, herefter fællesoprydning, og klokken 19 kan man komme hjem.

Et andet fedt arrangement, som kæder børn og voksne sammen, er vores årlige musikfestival Musik På Tværs, som trækker ca. 350 gæster til. Det er et arrangement, som planlægges af forældre og overbygningen sammen. Dels er der en frivillig forældre-arrangør-gruppe, og dels

bruges vores valgfagsundervisning i månederne op til, så børnene får ejerskab til arrangementet. Formålet med festivalen er at få unge til at lære at gå til koncert og lære at nyde live-formidling (kunst og alternative udtryksformer). Unge spiller for unge.

Til festivalen hører også en musikvideokonkurrence, hvor vi opfordrer unge i området til at lave deres egen musikvideo – med eget original musik- og videoudtryk. Dette projekt fylder også godt til i vores linjefag. Vi har været heldige at få en række kendte musikere til at "lege" med, så præmien for anstrengelserne er, at de deltagende børn får en vurdering på deres kunstværk/bidrag fra en professionel udøver. Se mere på vores Facebook side: www.facebook.com/boernenesfriskole

Kan man konkludere noget på ovenstående i forhold til, om man er en lille skole i bevægelse eller om man er en del af en bevægelse. Tja.

Vi oplever os selv som værende i bevægelse, men om det er sammen retning som andre lilleskoler, ved vi ikke. Vi mener at have en lilleskoles dna – et lærings-syn som bl.a. indeholder et ønske om at være praktisk-musisk, med en sund kritisk indstilling til hvad der foregår omkring en.

Vi ønsker fortsat at være i bevægelse ...er der nogen, der vil med?

LILLESKOLER, FÆLLESSKAB OG VORES PÆDAGOGISKE PROJEKT

Jeg kom ind ad døren på en lilleskole for første gang i august 2015, hvor jeg startede som skoleleder på Byens Skole. Indtil da, havde lilleskoler for mig blot været et eksotisk indslag i det pædagogiske landskab. Jeg kendte ingen, der arbejdede på en lilleskole, ingen der havde gået på en, og jeg tror heller ikke jeg kunne nævne navnet på en lilleskole. Min beslutning om at arbejde på en lilleskole, var derfor alene bundet i, at jeg kunne se, at der var mulighed for at diskutere pædagogik, med de konkrete mennesker, der har sin gang på skolen – uden alt for megen indblanding fra politikere, hvis motiver for at arbejde med skoler, jeg ofte har været tvivl om, og hvis jeg ikke har været i tvivl, har jeg været uenig.

Det, der imidlertid gjorde det største indtryk på mig, var stemningen på skolen. Det var som om, alle kunne lide hinanden lidt mere, end jeg ellers har oplevet det på skoler. Hurtigt fandt jeg ud af, at stemningen ikke var flygtig som duften af juleaften, den var rodfæstet i en samarbejdskultur mellem medarbejdere, og den var et resultat af et bevidst arbejde, med at skabe gode relationer mellem eleverne på kryds og tværs i skolen. Det, der virkede på mig som noget særligt, var altså skolens fællesskab.

På samme måde har jeg det, når vi mødes i forskellige lilleskole-fora. Det er næsten som at komme til familiefest, og de kollegaer man træffer er optagede af at skabe skoler, med en ganske særlig stemning, som gør at lige præcis de mennesker, der er der, store som små, har de bedst mulige rammer for at udvikle sig personligt og fagligt i et forpligtende fællesskab. Og som noget

helt nyt for en der har været 24 år i folkeskolen, så diskuterer man faktisk pædagogik, og hvad vi vil med vores skoler.

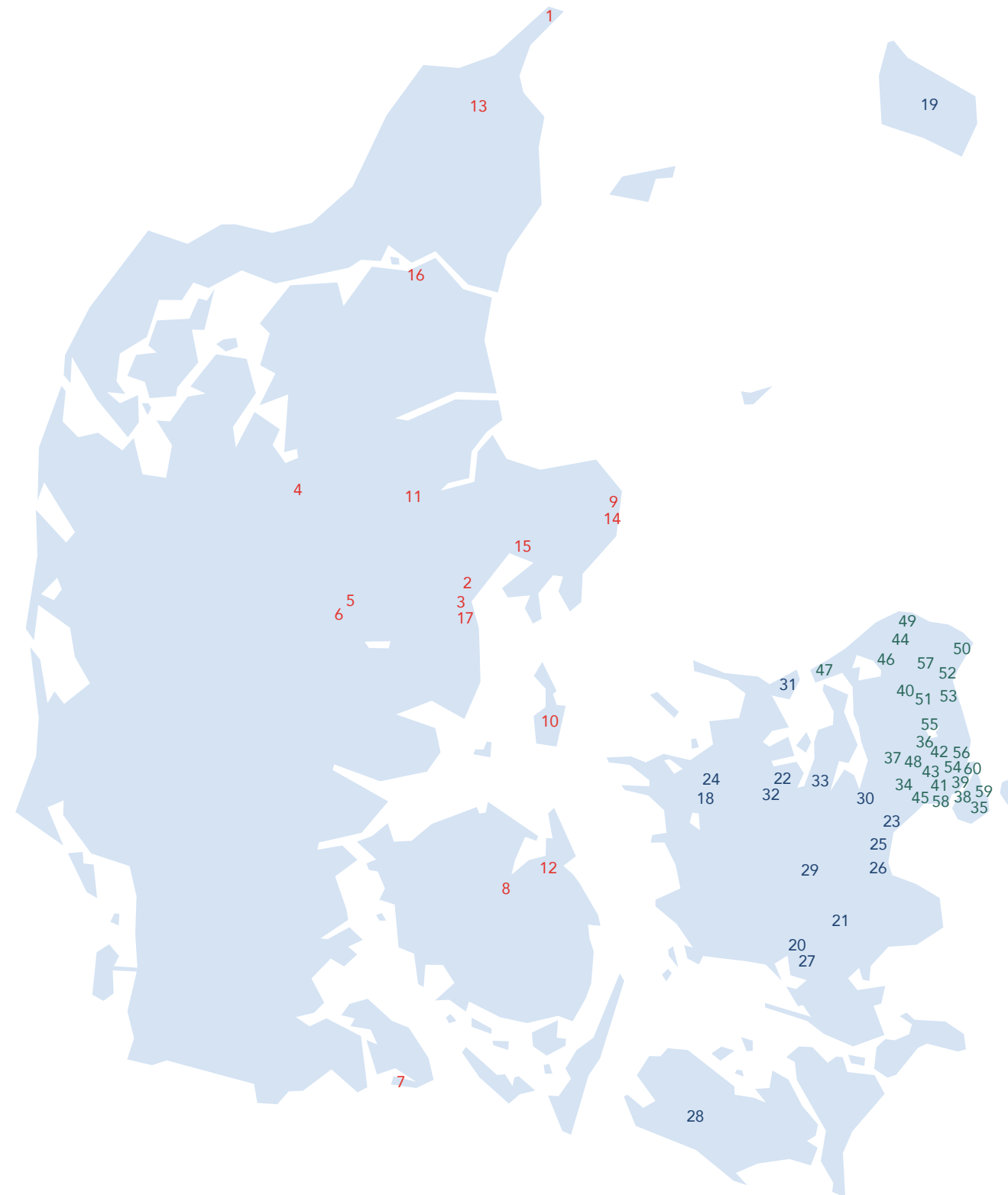
Men hånden på hjertet, er der noget særligt ved at man synes man har et godt fællesskab? Alle skoler i Danmark, private eller offentlige har fællesskabet skrevet ind i deres formål, værdigrundlag eller vision, og mon der findes nogen, der vil indrømme, at på deres skole er fællesskabet dårligt?

Det, at skolen skal være godt sted at være, altså at stemningen skal være god, forekommer altså i dag at være et indlysende krav på alle skoler. Men sådan har det ikke altid været, og lilleskolerne er blevet til på baggrund af det. Den børneorienterede pædagogik/lilleskolepædagogikken vandt for alvor indpas efter 2. verdenskrig, hvor man blev klar over, at barn- og ungdommen måtte opdrages og uddannes, så despoter og tyranniske herskere ikke igen kunne tilkæmpe sig magten. Samværet i skolen skulle være et udtryk for disse værdier, og børnene skulle selv lære, hvordan man skal være sammen og løse uenigheder i skikkelse, som det blev udtrykt et sted. Af den grund måtte lærerens autoritet naturligvis afmonteres.

Som antydnet ovenfor, er det nok ikke så særligt, som det var i 1947, at skolen også i sin stemning er præget af ligeværd og demokrati, og det er ikke kun i lilleskolen at autoriteterne fremtræder anderledes. Så vi har en opgave i at få drøftet og hjulpet hinanden til at få genfortalt det pædagogiske projekt. Set i et børneperspektiv er der nok at tage fat på, for jeg er ikke sikker på, at Konkurrencestaten er for børn - men det er en Lilleskole!

MEDLEMS- SKOLERNE 2016

JYLLAND OG FYN:

1) Brovandeskolen
Oprettet 1977, 0. - 9. kl., 192 elever
Nedre Mosevej 100, 9990 Skagen
Tlf.: 9844 4884
Brovandeskolen@brovandeskolen.dk
www.brovandeskolen.dk
Formand: Pia Karlsen
Skoleleder: Claus Pawelczyk

2) Børnenes Akademi
Oprettet 2013, 0. - 5. kl., 15 elever
Møgelgårdsvej 27, 8520 Lystrup
Tlf.: 2091 1764
kontakt@boernesakademi.dk
www.boernesakademi.dk
Formand: Liv Gro Jensen
Skoleleder: Lise Staun Jensen

3) Børnenes Friskole
Oprettet 1983, 0. - 9. kl., 207 elever
Næringen 98, 8240 Risskov
Tlf.: 8610 9545
kontoret@boernesfriskole.dk
www.boernesfriskole.dk
Formand: Jonas Baggesen
Skoleleder: Peter Leth Andresen

4) Friskolen i Viborg
Oprettet 1976, 0. - 9. kl., 194 elever
Ammunitionsvej 5, 8800 Viborg
Tlf.: 8662 0042
info@friskolen-viborg.dk
www.friskolen-viborg.dk
Formand: Peter Lohmann
Skoleleder: Henrik Andersen

5) Galten Friskole
Oprettet 1972, 0. - 9. kl., 27 elever
Skjørringvej 25, 8464 Galten
Tlf.: 8694 3073
gf@galten-friskole.dk
www.galten-friskole.dk
Formand: Tine Kragelund Svendsen
Skoleleder: Anders Terp

6) Gudenaaskolen
Oprettet 1976, 0. - 9. kl., 218 elever
Brunhøjvej 9, 8680 Ry
Tlf.: 8689 1759, Fax: 8689 0860
gudenaaskolen@gudenaaskolen.dk
www.gudenaaskolen.dk
Formand: Anne-Marie Rønberg
Skoleleder: John Eriksen

7) Kegnæs Friskole
Oprettet 2003, 0. - 9. kl., 94 elever
Østerbyvej 11, 6470 Sydals
Tlf.: 7440 5294
kontoret@kegnaes-friskole.dk
www.kegnaes-friskole.dk
Formand: Kim Hansen
Skoleleder: Jens Billum

8) Lilleskolen Odense
Oprettet 1974, 0. - 9. kl., 223 elever
Blåbærvej 43, 5260 Odense S
Tlf.: 6613 2028
lilleskolen.odense@teliamail.dk
www.lilleskolenodense.dk
Formand: Henrik Lund Nielsen
Skoleleder: Inger Kvist

9) Norddjurs Friskole
Oprettet 1981, 0. - 9. kl., 216 elever
Lergravsvej 4, 8500 Grenå
Tlf.: 8630 9565
kontoret@norddjurs-friskole.dk
www.norddjurs-friskole.dk
Formand: Kim Pertou Andersen
Skoleleder: Dorte Albæk

10) Onsbjerg Lilleskole
Oprettet 2003, 0. - 9. kl., 67 elever
Stadionsvej 4, 8305 Samsø
Tlf.: 8659 6979
kontor@onsbjerglilleskole.dk
www.onsbjerglilleskole.dk
Formand: Ann Nørgaard
Skoleleder: Jacob Mohr Nielsen

11) Randers Lille Skole
Oprettet 1970, 0. - 9. kl., 211 elever
Tøjhushavevej 28-30, 8900 Randers
Tlf.: 8642 2010
rls@randerslilleskole.dk
www.randerslilleskole.dk
Formand: Gina Renosto
Skoleleder: Peter Engelbrekt Knøss

12) Rynkeby Friskole
Oprettet 1976, 0. - 9. kl., 54 elever
Kirkevej 5, 5350 Rynkeby
Tlf.: 6539 1505
kontoret@rynkeby-friskole.dk
www.rynkeby-friskole.dk
Formand: Bent Jensen
Skoleleder: Michael Borch Gabriel

13) Sindal Privatskole
Oprettet 2011, 0. - 7. kl., 71 elever
Tislumvej 4, 9870 Sindal
Tlf.: 9623 0030
ahc@sindalprivatskole.dk
www.sindalprivatskole.skoleintra.dk
Formand: Søren Sloth
Skoleleder: Ann Haugaard Christiansen

14) Skolen.com
Oprettet 2009, 0. - 10. kl., Bh. 51 elever
Homåvej 4, 8500 Grenå
Tlf.: 8633 1071
kontakt@skolen.com
www.skolen.com
Formand: Karen Krogh
Skoleleder: Kristina Holt

15) Syddjurs Friskole
Oprettet 1980, 0. - 9. kl., 175 elever
Molsvej 80B, 8410 Rønde
Tlf.: 8636 5252
bogholder@syddjursfriskole.dk
www.syddjursfriskole.dk
Formand: Inge Ulsted Sørensen
Skoleleder: Else Marie Hansen

16) Aalborg Friskole
Oprettet 1980, 0. - 9. kl., 213 elever
Sohngårdsholmsvej 47, 9000 Aalborg
Tlf.: 9814 7033
kontor@aalborg-friskole.dk
www.aalborg-friskole.dk
Formand: Rikke Palmgreen
Skoleleder: Nicolai Lange

17) Århus Friskole
Oprettet 1952, 0. - 9. kl., 202 elever
Søholmsvej 13, 8260 Viby J
Tlf.: 8628 3354
kontor@aarhus-friskole.dk
www.aarhus-friskole.dk
Formand: Kristian Lassen
Skoleleder: Marie Ludvigsen

SJÆLLAND OG ØERNE:

18) Bregninge Bjergsted Friskole
Oprettet 2004, 0. - 9. kl., 116 elever
Bregningevej 25, 4450 Jyderup
Tlf.: 5929 1342
kontoretbbfs@gmail.com
www.bbfs.dk
Formand: Trine Jørgensen
Skoleleder: Trine Stampe

19) Friskolen Østerlars
Oprettet 1964, 0. - 9. kl., 137 elever
Nybrovej 42, 3760 Gudhjem
Tlf.: 5649 8280
info@friskolen-oesterlars.dk
www.friskolen-oesterlars.dk
Formand: Tonni Kofoed Mogensen
Skoleleder: Kira Lintrup Jensen

20) Hammer Frie Privatskole
Oprettet 2014, 0. - 9. kl., 85 elever
Hammer Skolevej 7, 4700 Næstved
Tlf.: 4217 1184
skolen@vores-skole.dk
www.hammerfrieprivatskole.dk
Formand: Bent Illum
Skoleleder: Line Illum Mundus

21) Haslev Privatskole
Oprettet 1973, 0. - 9. kl., 429 elever
Jens Chr. Skovs Vej 3, 4690 Haslev
Tlf.: 5631 2969
adm@haslevprivatskole.dk
www.haslevprivatskole.dk
Formand: Lisette Jensen
Skoleleder: Gitte F. Kehl

22) Holbæk Lille Skole
Oprettet 1981, 0. - 10. kl., 304 elever
Stenhusvej 22 A, 4300 Holbæk
Tlf.: 5945 0045
lilleskole@hls.dk
www.hls.dk
Formand: Jane Hørlyck Thomsen
Skoleleder: Calle Nørvig

23) Hundige Lille Skole
Oprettet 1968, 0. - 10. kl., 225 elever
Hundige Bygade 10, 2670 Greve
Tlf.: 4397 4300
kontor@hundige-ls.dk
www.hundige-ls.dk
Formand: Pernille Ødum Halse
Skoleleder: Lars Støchkel-Hinum

24) Højbo Friskole
Oprettet 1974, 0. - 9. kl., 186 elever
Kalundborgvej 49, 4591 Føllenslev
Tlf.: 5929 1438
kontor@hoejbo-friskole.dk
www.hoejbo-friskole.dk
Formand: Kirsten Justiniano
Skoleleder: Jeanne Schou Andersen

25) Jersie Privatskole
Oprettet 2013, 0. - 9. kl., 92 elever
Åsvej 1, 2680 Solrød Strand
Tlf.: 53715900
ulrik@jersieprivatskole.dk
www.jersieprivatskole.dk
Formand: Casper Jensen
Skoleleder: Ulrik Lundby Hansen

26) Køge Lille Skole
Oprettet 1968, 0. - 9. kl., 215 elever
Egøjevej 130, 4600 Køge
Tlf.: 5665 0504
adm@klis.dk
www.klis.dk
Formand: Bjarne Jønsgård
Skoleleder: Annette Falk Helmer

27) Næstved Fri Skole
Oprettet 1998, 0. - 10. kl., 113 elever
Havrebjergvej 3 Rislev, 4700 Næstved
Tlf.: 5570 1054
friskole@hotmail.com
www.naestved-fri-skole.dk
Formand: Siri Steinholtz
Skoleleder: Jeannie Mathiesen

28) Reventlow Lille Skole
Oprettet 1999, 0. - 10. kl., 72 elever
Torebyvej 7, 4920 Søllested
Tlf.: 5461 6626
reventlow_lille.skole@adr.dk
www.ris-lolland.dk
Formand: Paul Svensson
Skoleleder: Mette Green

29) Ringsted Lilleskole
Oprettet 2012, 0. - 8. kl., 172 elever
Næstvedvej 349 B, 4100 Ringsted
Tlf.: 8230 4100
kontor@ringsted-lilleskole.dk
www.ringsted-lilleskole.porten.dk
Formand: Lone Mortensen
Skoleleder: Konrad Kriescher

30) Roskilde Lille Skole
Oprettet 1964, 0. - 10. kl., Bh. 238 elever
Gundsøllevej 50, 4000 Roskilde
Tlf.: 4678 7238
rls.lilleskole@rls.dk
www.roskildelilleskole.dk
Formand: Thomas Ryhl
Skoleleder: Søren Erhard Hansen

31) Rørvig Friskole
Oprettet 1968, 0. - 9. kl., 138 elever
Søndervangsvej 43, 4581 Rørvig
Tlf.: 5991 8337
info@rorvigfriskole.dk
www.rorvigfriskole.dk
Formand: Franz Reich Jensen
Skoleleder: Anne Marie Sandager

32) Sdr. Jernløse Lilleskole
Oprettet 1998, 0. - 7. kl., Bh. 149 elever
Sdr. Jernløsevej 51, 4420 Regstrup
Tlf.: 3068 1756
kontor@sj-lilleskole.dk
www.sj-lilleskole.dk
Formand: Annemette Ellefsen
Skoleleder: Tonny Tang Christiansen

33) Sofiehøj Friskole

Oprettet 2012, 0. - 9. kl., 176 elever
Hornsherredvej 446, 4070 Kirke
Hylling
Tlf.: 464001
kontoret@sofiehoejfriskole.dk
www.sofiehoejfriskole.dk
Formand: Heidi Hammerlund
Jørgensen
Skoleleder: Elisabeth Haulund

KØBENHAVN OG NORDSJÆLLAND:

34) Albertslund Lille Skole

Oprettet 1967, 0. - 9. kl., 220 elever
Herstedøster Skolevej 28,
2620 Albertslund
Tlf.: 43451230
info@albertslundlilleskole.dk
www.albertslundlilleskole.dk
Formand: Anette Pedersen
Skoleleder: Trine Nielsen

35) Amager Lille Skole

Oprettet 1968, 0. - 9. kl., 218 elever
Rodosvej 47, 2300 København S
Tlf.: 3259 1390
info@amagerlilleskole.dk
www.amagerlilleskole.dk
Formand: Carsten Søgaard
Skoleleder: Daniel Egmos

36) Bagsværd Friskole

Oprettet 1957, 0. - 9. kl., 203 elever
Skovalleen 6, 2880 Bagsværd
Tlf.: 4498 4335
kontor@b-friskole.dk
www.bagsvaerdfriskole.dk
Formand: Lene Damsbo Brix
Skoleleder: Mads Aarø-Hansen

37) Ballerup Ny Skole

Oprettet 1973, 0. - 10. kl., 187
elever
Tvendagervej 4, 2750 Ballerup
Tlf.: 4465 6795, kontor@
ballerupnyskole.dk
www.ballerupnyskole.dk
Formand: Flemming Haahr
Vesterbrandt
Skoleleder: Anne E. Knudsen

38) Byens Skole

Oprettet 1971, 0. - 9. kl., 465 elever
Høffdingsvej 75, 2500 Valby
Tlf.: 3616 7746
byens@byens-skole.dk
www.byens-skole.dk
Formand: Svend Sanden Andersen
Skoleleder: Morten May

39) Børneuniversitetet

Oprettet 1995, 0. - 9. kl., 272 elever
Valdemarsgade 14, 1665
København V
Tlf.: 3325 3405
info@borneuni.dk
www.borneuni.dk
Formand: Jakob de Lemos
Skoleleder: Gitte Svenning

40) Den Alternative Skole

Oprettet 1981, 7. - 10. kl., 71 elever
Rønbjerg Allé 2, 3400 Hillerød
Tlf.: 4826 8697
das-adm@mail.tele.dk
www.denalternativeskole.dk
Formand: Per Kristensen
Skoleleder: Morten S. Pedersen

41) Den dansk-franske Skole

Oprettet 2010, 0. - 9. kl., 28 elever
Tagensvej 188, 2400 København NV
Tlf.: 41418228
ecolefrancodanoise@gmail.com
www.ecolefrancodanoise.dk
Formand: Benoit Paquin
Skoleleder: Anna Harder

42) Den Lille Skole

Oprettet 1949, 0. - 9. kl., 231 elever
Gammelmosevej 228, 2800 Lyngby
Tlf.: 4498 3926
dls@denlilleskole.dk
www.denlilleskole.dk
Formand: Morten Baltsen
Skoleleder: Simon Møller Petersen

43) Den Lille Skole i København

Oprettet 1968, 0. - 6. kl., 140 elever
Lindholmsvej 18, 2700 Brønshøj
Tlf.: 3860 1616
lilleskolen-kbh@lilleskolen-kbh.dk
www.lilleskolen-kbh.dk
Formand: Thomas Angelo Junker
Skoleleder: Erik Fischer

44) Esrum Kostskole

Oprettet 1988, 6. - 10. kl., 35 elever
Esrum Hovedgade 18, 3230
Græsted
Tlf.: 4839 0950
kontor@esrumkostskole.dk
www.esrumkostskole.dk
Formand: Ole Ketager
Skoleleder: Jesper Harrsen

45) Freinetskolen

Oprettet 1976, 0. - 9. kl., 203 elever
Valby Langgade 117, 2500 Valby
Tlf.: 2522 2650
kontor@freinetskole.dk
www.freinetskolen.dk
Formand: Asger Eir
Skoleleder: Michael Christiansen

46) Gribskov Skole

Oprettet 1967, 0. - 9. kl., 103 elever
Ny Mårupvej 302, 3200 Helsingør
Tlf.: 4879 5343 / 4879 5342
gs@gribskov-skole.dk
www.gribskov-skole.dk
Formand: Pernille Kromann Sams
Skoleleder: Malene Falck Bjerrum

47) Halsnæs Lilleskole

Oprettet 2000, 0. - 7. kl., 136 elever
Hågendrupvej 6 Torup,
3390 Hundested
Tlf.: 4798 8883
post@halsnaesskolen.dk
www.halsnaesskolen.dk
Formand: Jan Grønborg
Skoleleder: Susanne Løkke

48) Hareskovens Lilleskole

Oprettet 1965, 0. - 9. kl., 242 elever
Skovbovænget 124, 2750 Ballerup
Tlf.: 4498 8210
mail@hareskovens-lilleskole.dk
www.hareskovens-lilleskole.dk
Formand: Rune Bundesen
Skoleleder: Frank Jensen

49) Havregården Kostskole

Oprettet 1970, 6. - 9. kl., 46
elever
Havregårdsvej 24, 3250
Gilleleje
Tlf.: 4831 8407
info@havregaarden.dk
www.havregaarden.dk
Formand: Jonas Fedder Witt
Skoleleder: Morten Ulrik Jørgensen

50) Helsingør Lille Skole

Oprettet 1962, 0. - 10. kl., 224 elever
Fredericiavej 1, 3000 Helsingør
Tlf.: 4921 0203, Fax: 4926 0249
kontor@lilleskolen.dk
www.lilleskolen.dk
Formand: Katrine Affelhøj
Skoleleder: Ole Kjær Hansen

51) Hillerød Lille Skole

Oprettet 1966, 0. - 7. kl., 158 elever
Brødskovvej 3, 3400 Hillerød
Tlf.: 4826 6586
kontoret@hillerod-lilleskole.dk
www.hillerod-lilleskole.dk
Formand: Peter Holm Bergendorff
Skoleleder: Sanne Wiedemann

52) Humlebæk Lille Skole

Oprettet 1967, 0. - 9. kl., 166 elever
Boserupvej 101, 3050 Humlebæk
Tlf.: 4919 1029
humlebaek@lilleskoler.dk
www.hbls.dk
Formand: Karsten Lindved
Skoleleder: Per Schantz

53) Hørsholm Lille Skole

Oprettet 1970, 0. - 9. kl., 180 elever
Højskolevej 11, 2960 Rungsted Kyst
Tlf.: 4586 2232, Fax: 4586 2219
hlsk@hlsk.dk
www.hlsk.dk
Formand: Pernille Friis Moberg
Skoleleder: Simon Svenstrup

54) Nørrebro Lille Skole

Oprettet 1975, 0. - 9. kl., 201 elever
Prinsesse Charlottesgade 34-36,
2200 København N
Tlf.: 3535 4501
lilleskole@mail.dk
www.norrebro-lilleskole.dk
Formand: Colin Stedmon
Skoleleder: Jacob Hatting

55) Rudersdal Lilleskole

Oprettet 1987, 0. - 9. kl., 80 elever
Vejløvej 40B, 2840 Holte
Tlf.: 4542 5887
kontor@rudersdal-lilleskole.dk
www.rudersdal-lilleskole.dk
Formand: Erik Siggaard
Skoleleder: Jakob Dahl Poulsen

56) Ryparken Lille Skole

Oprettet 1970, 0. - 7. kl., 174 elever
Gartnerivej 3, 2100 København Ø
Tlf.: 3929 663
kontor@ryparken-lille-skole.dk
www.ryparkenskole.dk
Formand: Mogens Jallberg
Skoleleder: Mette Lisbjerg Jensen

57) Skolen på Slotsvænget

Oprettet 1985, 4. - 9. kl., 31 elever
Slotsvænget 61, 3480
Fredensborg
Tlf.: 4847 6777
skolen@slotsvaenget.dk
www.slotsvaenget.dk
Formand: Lulla Forchhammer
Skoleleder: Kasper Nyboe Pavar

58) Trekronergade Freinetskole

Oprettet 1979, 0. - 9. kl., 204 elever
Trekronergade 46, 1., 2500 Valby
Tlf.: 3617 3162, Fax: 3646 0278
kontor@trekroner-freinet.dk
www.trekronergadefreinetskole.dk
Formand: Sarah Brown
Skoleleder: Hanna Jessen

59) Ørestad Friskole

Oprettet 2004, 0. - 9. kl., 226 elever
Nordre Digevej 6
2300 København S
Tlf.: 3312 8181
info@orestad-friskole.dk
www.orestad-friskole.dk
Formand: Tomas Knightley
Skoleleder: Anne Godt-Hansen

60) Østerbro Lilleskole

Oprettet 1970, 0. - 7. kl., 160 elever
Sionsgade 5 A, 2100 Kbh. Ø
Tlf.: 3929 7114
post@oesterbro-lilleskole.dk
www.oesterbro-lilleskole.dk
Formand: Peter Wissing
Skoleleder: Jasmin Heide

FORKORTELSER

0. = børnehaveklasse
Bh. = børnehave

LILLESKOLERNES BESTYRELSE

SØREN E. HANSEN
Formand
Skoleleder, Roskilde Lille Skole

INGER KVIST
Næstformand
Skoleleder, Lilleskolen Odense

GITTE BAARING HANSEN
Bestyrelsesmedlem
Viceskoleleder, Helsingør
Lille Skole

HENNING PEDERSEN
Bestyrelsesmedlem
Bestyrelsesmedlem, Ballerup
Ny Skole

JOHN ERIKSEN
Bestyrelsesmedlem
Skoleleder, Gudenåskolen

MIA HESSELBERG-THOMSEN
Bestyrelsesmedlem
Tidl. bestyrelsesmedlem,
Humlebæk Lille Skole

METTE LISBJERG JENSEN
Suppleant
Skoleleder, Ryparken Lille Skole

RONNI NIELSEN
Suppleant
Bestyrelsesmedlem,
Hundige Lille Skole

SUNE JON HANSEN
Sekretariatsleder

BENTE HAUGAARD
Freelance konsulent

REPRÆSENTERET I:

- Fordelingssekretariatet: Gitte Baaring Hansen, Helsingør Lille Skole
- Nationalt Videncenter for Frie Skoler, følgegruppen: Vacant

Udvalg m.v. i Lilleskolernes Sammenslutning:

- Kursusudvalg: Formand og næstformand deltager i planlægningen af kurser og træf henvendt til bestyrelsesmedlemmer og ledere. I planlægningsarbejdet medvirker desuden ofte en arbejdsgruppe eller et kursusudvalg – det gælder eksempelvis for Inklusionstræffet og Ledertræffet

20 16

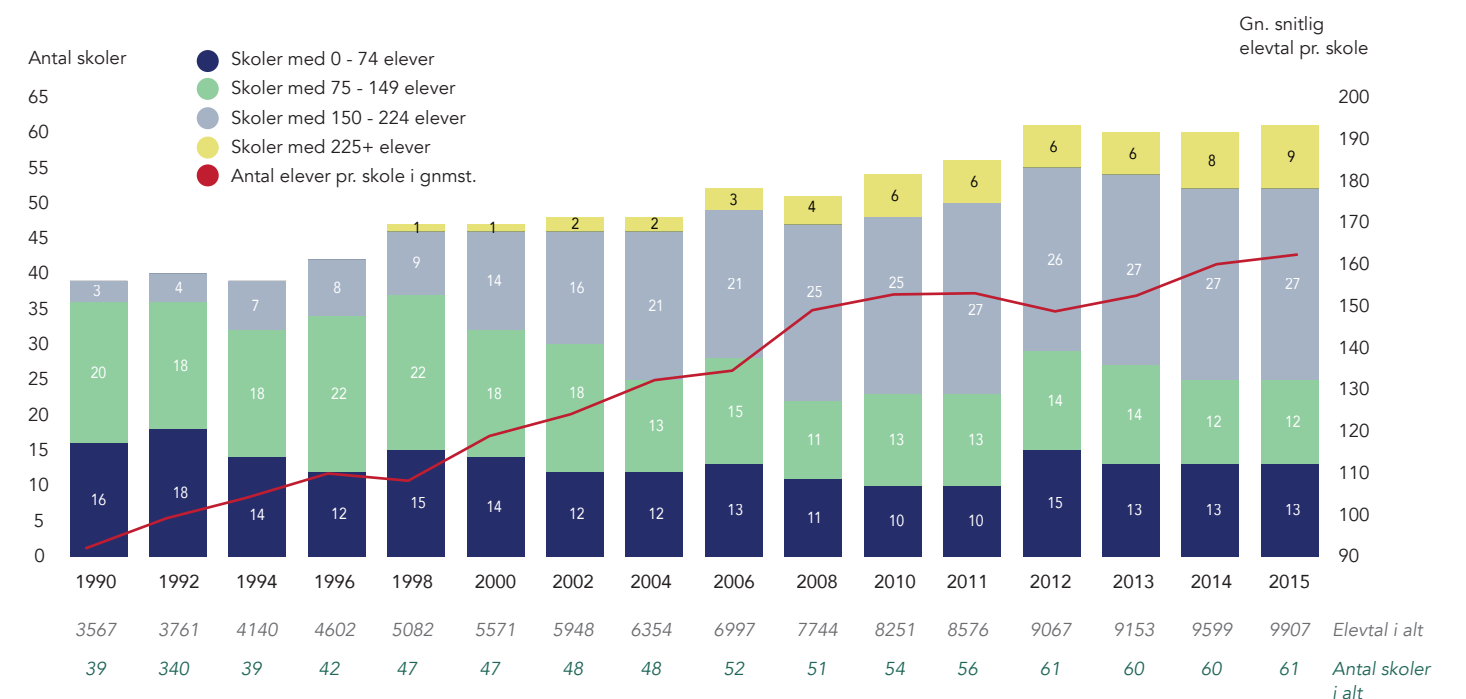
Nøgletal og medlemsskoler

Takstkatalog FL 2016

Generelle driftstilskud kr. pr. årselev

GRUNDTILSKUD 400.000 pr. skole, dog maks. 10.000 kr. pr. elev	BYGNINGSTILSKUD 2.066 pr. elev	TILSKUD TIL KOSTAFDELINGER VED FRIE GRUNDSKOLER 47.898 pr. kostelev	TILSKUD TIL SFO 11.143 pr. SFO-elev
UNDERSVINGNS- TAXAMETER TAKST 1 29.550 (for årselever under 13 år) TAKST 2 39.007 (for årselever på eller over 13 år, men ikke i 10. klasse) TAKST 3 37.902 (for årselever i 10. klasse)	FÆLLESUDGIFTS- TAXAMETER TAKST 1 5.607 (for antal årselever, der ikke overstiger 220 årselever) TAKST 2 2.243 (for antal årselever, der overstiger 220 årselever)	SPECIALUNDERSVINGNSTILSKUD Takst for 1. specialundervisningselev 128.847 Takst for 2. special-undervisningselev 115.962 Takst for 3. og følgende specialundervisningselever 77.308 Takst for 13. og følgende specialundervisningselever på profilskoler 54.098	

Medlemsskolerne - størrelse og elevantal

PROGRAM FOR LILLESKOLETRÆF 2016

På Kobæk Strand Konferencecenter i Skælskør

FREDAG DEN 1. APRIL

13.00

Ankomst og sandwich

13.30

Velkomst

13.45

Repræsentantskabsmøde 2016

16.30

”Vi får lige en lufter – skolereformen i børnehøjde” – foredrag ved
Ida Wentzel Winther, lektor på DPU, Århus Universitet

19.30

Middag, samvær og festligheder

LØRDAG DEN 2. APRIL

08.00

Morgenmad

09.00

Inspirationseminarer: Bestyrelse, ledelse og lilleskoler

11.00

”Konkurrencestatens pædagogik” – foredrag ved Brian Degn
Mårtensson, lektor på University College Sjælland.

12.30

Afrunding samt sandwich-to-go

